

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯКомисия за енергийно
и водно регулиране

ПРОТОКОЛ

София, 16.08.2023 г.**от Обществено обсъждане**

на Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2023 – 2032 г.

Днес, 16.08.2023 г. от 10:12 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в пълен състав, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Благой Голубарев, Пенка Трендафилова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха М. Димитров – директор на дирекция „Природен газ“, Л. Ненова – за началник на отдел „Цени, лицензии и пазари – природен газ“ и експерти на КЕВР.

Заседанието беше излъчено в реално време чрез интернет страницата на Комисията и се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Председателят откри общественото обсъждане и констатира, че не са налице правни пречки за провеждането му.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по Протокол № 261/10.08.2023 г., т. 1, за участие в общественото обсъждане на Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2023 – 2032 г. са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители.

Докладът относно одобряване на Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2023 – 2032 г. е изготвен от работна група в състав: Милен Димитров, Елена Маринова, Ремзия Тахир, Росица Тодорова, Снежана Станкова, Людмила Ненова, Ралица Караконова, Любослава Джоргова, Теодор Хиков, Рада Башлиева.

Съгласно решение на КЕВР по Протокол № 261/10.08.2023 г., т. 1, е осигурена и възможност за дистанционно участие чрез програмата за съобщения Skype.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-15-45-15/10.08.2023 г. като заинтересовани лица са поканени: **Министерство на енергетиката, „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД, Българска асоциация „Природен газ“, Българска газова асоциация, Асоциация на търговците и производителите на природен газ и водород, „Ай Джи Би“ ЕАД и „Газов Хъб Балкан“ ЕАД.**

Министерство на енергетиката, „Булгаргаз“ ЕАД, Българска асоциация „Природен газ“, Българска газова асоциация, Асоциация на търговците и производителите на природен газ и водород, „Ай Джи Би“ ЕАД и „Газов Хъб Балкан“ ЕАД не са заявили присъствено или дистанционно участие в обществено обсъждане.

Заявил участие в общественото обсъждане чрез програмата за съобщения Skype е:

- г-н Никола Делев – и.д. директор на дирекция „Стратегическо планиране и развитие“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Заявилите присъствено участие в общественото обсъждане са:

- г-н Константин Бонев – и.д. директор на главна дирекция „Технически операции“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Захари Дечев - и.д. директор на дирекция „Финанси и контрол“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-жа Ива Иванова – главен специалист „Инвестиционна дейност“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-жа Павлинка Йончева - ръководител отдел „Проекти и финансиране от ЕС“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Искам да отбележа, че Комисията за енергийно и водно регулиране редовно при провеждане на обществено обсъждане кани специално институции, дружества, асоциации, които имат пряко отношение към общественото обсъждане по съответната тема. В това отношение за днешното обществено обсъждане бяха поканени Министерство на енергетиката, „Булгаргаз“ ЕАД, Българска асоциация „Природен газ“, Българска газова асоциация, Асоциация на търговците и производителите на природен газ и водород, „Ай Джи Би“ ЕАД и „Газов Хъб Балкан“ ЕАД. За съжаление, никоя от изброените институции и организации не изпрати свои представители за участие в общественото обсъждане. Независимо от това, искам да отбележа, че съгласно правилата, по които работи Комисията за енергийно и водно регулиране и които са нормативно уредени, в продължение на 14 дни след общественото обсъждане всяка от тези институции и организации, както и други, които се считат компетентни да изразят становище, да направят препоръки, могат писмено да го депозират в Комисията за енергийно и водно регулиране. Това е периодът, в който тези участници могат да заявят своите позиции, дори без да са взели участие в днешното заседание. В днешното заседание участва заявителят „Булгартрансгаз“ ЕАД, като в нарочно писмо бяхме информирани, че участие ще вземат следните представители на „Булгартрансгаз“ ЕАД, а именно: Никола Делев – и.д. директор на дирекция „Стратегическо планиране и развитие“ (той ще се включи в дискусиата по Skype); Константин Бонев – и.д. директор на главна дирекция „Технически операции“; Захари Дечев - и.д. директор на дирекция

„Финанси и контрол“; Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“; Ива Иванова – главен специалист „Инвестиционна дейност“; Павлинка Йончева-ръководител отдел „Проекти и финансиране от ЕС“. Моля, заемете места на заседателната маса.

Служител от КЕВР потърси г-н Никола Делев – и.д. директор на дирекция „Стратегическо планиране и развитие“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype, но не беше осъществена връзка.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Виждаме, че няма външни участници в общественото обсъждане, изключая самото дружество заявител „Булгартрансгаз“ ЕАД. Колеги, имате ли Вие въпроси към представителите на дружеството? Не виждам! Аз обаче имам някои въпроси. Изграждането на газопровода от ПГХ „Чирен“ до КВ „Бутан“ ме интересува... крановият възел „Бутан“, който се намира в газопреносната система на България, той елемент ли е от „Балкански поток“?

Константин Бонев – и.д. директор на главна дирекция „Технически операции“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Да.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Да! Добре. В момента „Балкански поток“ използва ли се от български дружества, които имат лицензия за търговия с природен газ?

Константин Бонев – и.д. директор на главна дирекция „Технически операции“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Не.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Добре! Кого ще обслужи тогава това разширение на газопреносната система, защото през „Балкански поток“ единствено протича природен газ от „Газпром“ в направление Сърбия – Унгария и останалото количество отива в Австрия, в Баумгартен? Това по какъв начин подпомага развитието на българската газова промишленост, ако мога така да кажа?

Никола Делев – и.д. директор на дирекция „Стратегическо планиране и развитие“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Здравейте! Благодаря за днешната възможност да представим Десетгодишния план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД и да отговорим на Вашите въпроси. По отношение на връзката между ПГХ „Чирен“ и инфраструктурата на „Булгартрансгаз“, КВ „Бутан“ по-специално, бих искал да отбележа, първо, знаете, че „Булгартрансгаз“ ЕАД оперира единна инфраструктура, единна балансова зона е въведена за мрежата на „Булгартрансгаз“. В този смисъл не следва да се разглеждат КВ „Бутан“ и газопроводът, по който е разположен КВ „Бутан“, като отделна инфраструктура или отделна мрежа. Мрежата е единна, позволява пренос на газ от всяка входна точка към всяка изходна точка в рамките на техническите капацитети на всяка точка, включително и на вътрешните точки, на вътрешните изходни точки на мрежата в страната. В този смисъл с новата връзка на хранилището с КВ „Бутан“ по

никакъв начин не означава, че е ограничен преносът на газ към хранилището и от хранилището за определена група потребители или определена изходна точка от мрежата на „Булгартрансгаз“ към страната.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Добре! Аз все пак искам да Ви запитам: до КВ „Бутан“ има ли възможност към момента български компании, които имат съответния лиценз за търговия с природен газ, да доставят природен газ при сегашното състояние на капацитетите на „Балкански поток“? Към момента има ли и кои са те, ако Вие считате, че има?

Никола Делев – и.д. директор на дирекция „Стратегическо планиране и развитие“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Може ли само да повторите последната част от въпроса?

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Има ли български компании, които имат физическата възможност до КВ „Бутан“ да доставят количества природен газ, които през връзката „Бутан“ – „Чирен“ да го съхраняват в „Чирен“?

Никола Делев – и.д. директор на дирекция „Стратегическо планиране и развитие“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Абсолютно всички български компании, които биха имали желание да съхраняват природен газ в ПГХ „Чирен“ или чуждестранни компании, които биха имали желание да съхраняват природен газ в ПГХ „Чирен“, биха имали възможност да се ползват от новата връзка, в зависимост от технологичния режим на работа на мрежата и избраното трасе за пренос на газ до/от ПГХ „Чирен“ и към/от мрежата на „Булгартрансгаз“.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Чакайте! Аз казах *към момента*. Кажете ми коя друга компания по „Балкански поток“ пренася природен газ, освен „Газпром“, т.е. освен „Газпром“ има ли друга компания, която пренася газ през КВ „Бутан“? Към момента говорях, не какво може да стане теоретично, а към момента питам.

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Уважаеми г-н Председател на Комисията, уважаеми членове, ако мога да допълня...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Да, заповядайте!

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

В момента действа входно-изходен модел на тарифиране и всяка една точка (входна или изходна) капацитетът на тях може да бъде независимо една от друга резервиран и да бъде използван, така че всяка една точка може да бъде използвана от българска или чуждестранна компания...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Питам дали се използва. Какво може... и аз съм съгласен.

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Към момента има седем или осем компании, които използват този маршрут...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

„Балкански поток“?

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

„Балкански поток“ ние считаме, че е част от нашата мрежа... така излезе като име. В това направление, ако говорите за направлението към Сърбия...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Не бягайте по тъч линията! Питам Ви има ли българска компания, която е търговец на природен газ, която в момента използва тази връзка, взел „Бутан“?

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Българска в момента няма. Има от няколко държави, може би от четири държави, европейски.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

По краткосрочни договори ли са?

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Купуват си капацитет в зависимост от тяхната необходимост.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Не, не! Договорът, който беше сключен при изграждането на „Балкански поток“ беше резервиран, мисля, не по-малко от 80% от „Газпром“. Мен ме интересува в останалите не повече от 20% там ли са разположени по краткосрочни договори тези търговци за които говорим, защото мисля, че и това няма.

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Купуват се на годишна база, на тримесечна, на месечна всички видове продукти, но, ако говорите за дългосрочен договор повече от една година – такъв продукт така или иначе не се предлага. На годишна база.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Няма, той е изцяло за „Газпром“.

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Останалите количества...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Добре! В крайна сметка няма нито една българска компания, която да...

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Българска не е пожелала да резервира капацитет. Има такава възможност.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

По дългосрочен договор и не може. Например „Булгаргаз“ не може, защото целият капацитет по дългосрочен договор 80% е резервиран от „Газпром“. Той може само по краткосрочни договори, за които са запазени тези 20% от капацитета на тръбата.

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

„Булгаргаз“, и всяка българска компания, може на годишна база да си купува за една година капацитет на тази точка и да пренася, стига да има такава...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Ще Ви кажа защо поставям този въпрос, защото, уви, вече в продължение на няколко Десетгодишни плана, които Вие знаете ги актуализираме ежегодно, се говори за връзката, която трябва да бъде изградена до Банско и Разлог. Нали така? Отклонението за Банско и Разлог сега отново е поставено в следващия, който сега разглеждаме Десетгодишен план, и съгласно него тази връзка трябва да бъде изградена до 2025 г. Мисля, че е така. Търся, но съм почти сигурен... Да, изграждане на преносни газопроводи с АГРС до Банско и Разлог – 2025 г. Тази връзка многократно българският бизнес, специално туристическият бизнес в тези градове (Банско и Разлог), настояваше да бъде изградена. Аз питам: не беше ли по-рационално тази връзка приоритетно да бъде изградена, както и връзката до Панагюрище и Пирдоп, която се надявам до 2023 г., както сте записали, да бъде изградена, отколкото връзката между Бутан и Чирен? Защото тук се касае пряко интересът на голяма част от българския бизнес, който използва природен газ. Иначе това, за което все пак искам да кажа добра дума е, че „Булгартрансгаз“ завърши връзката към Свищов. Нали така? Понастоящем там ще бъде използван природен газ за индустриални цели, както и битови, разбира се. Това беше моята забележка.

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Само преди колегите да отговорят по въпроса за двата проекта да отбележа, че тази връзка, която е планирана с ПГХ „Чирен“ ще позволи да се увеличи капацитета към ПГХ „Чирен“ и да се работи на по-високо налягане при нагнетяване и добив и ще се оптимизира работата на газопреносната система като цяло, от което бенефициенти биха били всички ползватели – български и чуждестранни. За ползвателите на цялата мрежа ще е от полза, тези съхраняват количества и добиват. Това ще подобри сигурността на доставките за България. По конкретните проекти, колеги...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Само да Ви кажа... Да, това е така, но в момента съхраняване в „Чирен“ може да

постъпи от досегашните връзки, а не от Бутан към Чирен, поради това, че там няма български компании, които да извършат това съхранение. Казвам към момента...

Имам един друг въпрос към Вас. Договорът за пренос през България на природен газ с „Газпром“ е дългосрочен договор, нали? Използването на „Турски поток“ за пренос на природен газ дългосрочен договор ли е?

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Да, до 2024 г.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Едва ли е само до 2024 г. Не е ли за десет или двадесетгодишен период? Как до 2024 г.?

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Не мога да коментирам този договор в момента, но не са такива сроковете.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Някой друг може ли да ми отговори от представителите на „Булгартрансгаз“, защото това е много важно? Второ, ако част от ползвателите на природния газ от „Газпром“ по трасето Сърбия-Унгария-Австрия се откажат от природния газ, поради което „Газпром“ не използва в пълнота капацитета, заплаща ли се стойността на капацитета, независимо, че не е използван?

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

На втория въпрос мога да Ви отговоря директно. Стойността на капацитета се заплаща така или иначе. Това е право за ползване, което могат да ползват, могат и да не ползват. Освен това, само да отбележа, че в момента има свободен капацитет. Винаги е имало, който не е резервиран. Няма претоварване и всеки, включително български ползвател, независимо кой, може да си купи капацитет и да пренесе в тази посока, да използва маршрута. Няма ограничение.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Исках да изясня това, защото има някои спекулации в медиите, свързани с договора с „Боташ“, а там се засягат същите въпроси: ползване на капацитет за пренос и заплащането му, независимо дали капацитетът е пълноценно използван, или не. Затова исках да изясня това, което касае българската газопреносна мрежа, свързано с пренос на природен газ към Сърбия, Унгария и Австрия. Благодаря Ви! Искате ли нещо да добавите? Ако не, най-напред, ако желаете писмено становище да представите в Комисията, макар че считам, че Вие нямате възражения срещу доклада, който е изготвен от Комисията. Бихте ли ми казали това, което все пак за нас е важно?

Венелин Фачиков - и.д. директор на дирекция „Търговски услуги“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Няма възражения.

Никола Делев – и.д. директор на дирекция „Стратегическо планиране и развитие“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Нямаме възражения към заключението в доклада. Благодаря на Комисията и на членовете на работната група.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви! Не виждам други въпроси. При това положение насрочвам закрито заседание, на което Комисията за енергийно и водно регулиране ще се произнесе по Десетгодишния план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2023 – 2032 г., на 13.09.2023 г. Датата е съобразена с необходимостта да има 14 дни, в които евентуални институции, организации, асоциации или граждани могат да изразят своето отношение към Плана и да депозират становищата си в Комисията за енергийно и водно регулиране.

Благодаря Ви за участието! Пожелавам Ви от името на Комисията и от мое име един ползотворен ден! Непосредствено след заседанието на 13.09.2023 г. Вие ще бъдете информирани своевременно.

Никола Делев – и.д. директор на дирекция „Стратегическо планиране и развитие“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Благодарим Ви! Успешен ден!

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-15-45-15/10.08.2023 г. - покана до заинтересованите лица относно Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2023 – 2032 г.

2. Пълномощно на Никола Делев, Константин Бонев, Захари Дечев, Венелин Фачиков, Ива Иванова и Павлинка Йончева от Владимир Асенов Малинов – изпълнителен директор на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
Б. Голубарев

.....
П. Трендафилова

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА

Протоколирал:

Н. Косев - главен експерт